

SIGCHI Finland ry myöntää vuosittain palkinnon parhaasta ihmisen ja tietokoneen vuorovaikutusta käsittelevästä maisteritason opinnäytteestä. Vuonna 2003 kilpailuun otti osaa yhteensä viisitoista työtä.

Vuoden 2003 palkinnon on saanut DI Tapani Rantakokko diplomityöstään "Käyttöliittymän mukauttaminen kontekstin perusteella" (User Interface Adaptation Based on Context).

Rantakokon työn keskeiset lähtökohdat liittyvät vahvasti nykyisessä mobiililaitteympäristössä vallitsevaan monimuotoisuuteen. Nykyisin käytössä olevat päätelaitteet ovat ominaisuuksiltaan ja toiminnaltaan hyvin erilaisia, mutta kuitenkin näihin kaikkiin on tarpeen saada tarjolle samat palvelut yhtäläisesti. Rantakokko ratkoo diplomityössään tätä ongelmaa mallittamalla ja kehittämällä erityisen palvelinohjelmiston sellaisten yleispätevien käyttöliittymäkuvausten hallintaan ja jakeluun, jotka voidaan automaattisesti mukauttaa päätelaitteen ominaisuuksiin.

Rantakokko ei työssään kuitenkaan jää tarkastelemaan pelkästään palvelujen jakelua teknisesti erilaisiin päätelaitteisiin, vaan hän vie aihetta pidemmälle. Käyttötilanteessa voidaan tunnistaa ns. konteksti- eli tilannetietoa. Tilannetietoa on laitteen ominaisuuksien tietojen lisäksi mm. käyttäjän sijainti. Tilannetietojen käyttö mahdollistaa aiempaa kehittyneemmän vuorovaikutteisuuden rakentumisen. Rantakokon työssä vuorovaikutus laitteen ja käyttäjän välillä monimuotoistuuakin ele- ja tilanneherkän ohjauksen kokeiluilla toisen prototyypin, adaptiivisen karttasovelluksen, avulla.

Rantakokon työssä ollaan uudentyypisen ihminen-tietokone-vuorovaikutuksen äärellä ajankohtaisella mobiilisovellusten aihealueella. Tulevaisuudessa laitteet tunnistavat ympäristöstään yhä enemmän ja niiden käyttöliittymät kykenevät reagoimaan monimuotoisemmin ja monimuotoisempaan käyttäjän toimintaan. Rantakokon työssä uutta aihealuetta on lähdetty konkretisoimaan innovatiivisesti ja kokeilemaan käytännössä siihen liittyviä mahdollisuuksia.

Rantakokon työtä arvioinut tieteellinen valintatoimikunta nosti esiin myös muutamia voittajatyöhön liittyviä kehitysehdotuksia. Työn johdatus- ja motivointiosuudessa olisi ollut tarpeen selkeämpi katsaus muiden tutkijoiden tuloksiin aihealueella. Lisäksi tekijä olisi voinut perehtyä seikkaperäisemmin käytettävyyden teoriaan, joka oli työn eräs keskeinen käsite.

Rantakokon työn tulokset ovat saaneet akateemista julkisuutta kahden kansainvälisellä foorumilla julkaistun artikkelin muodossa. Rantakokko on tehnyt työnsä VTT:llä, ja työn käytännöllisiä tuloksia onkin otettu käyttöön useissa VTT:n ryhmissä sekä yhteistyökumppanien piirissä VTT:n ulkopuolella. Rantakokon työ on hyväksytty Oulun yliopiston sähkötekniikan osastolla.

Vuosittain SIGCHI Finland ry:n valitseman tieteellisen valintatoimikunnan esityksen pohjalta jaettavan opinnäytepalkinnon tukijana oli tänä vuonna Cybelius Software Oy (www.cybelius.fi). Valintatoimikunnassa olivat mukana Jukka Vanhala (Tampereen teknillinen yliopisto), Turkka Keinonen (Taideteollinen korkeakoulu), Timo Jokela (Oulun yliopisto), Veikko Surakka (Tampereen yliopisto), Anu Kankainen (Helsinki Institute for Information Technology) ja Marko Nieminen (Teknillinen korkeakoulu). Palkinto jaettiin Tampereella 11.11.2003 pidetyssä SIGCHI Finland ry:n syysseminaarissa.